

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531579072/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

- berg) 1 2. akt, 2. scene så man »Ernestine komme frem i en hvid, meget simpel Negligé« (Heiberg); opført 16 gange i Danmark inden 1832. Desuden ballet fra 1827 af J.-P. Aumer (da. 1829 ved A. Bournonville); opført 35 gange i Danmark indtil udgangen af 1832.
- 118 *Livets store Hjul*: lykkeløbet, motiv bla. fra kalkmaerier visende livets gang med vekslende lykke.
- 119 *naurlig*: syrlig.
- 120 *fast*: næsten. – *Pas de deux*: fr., teaterdans for to optrædende.
- 122 *Moderne Taille*: hvepsetalje, der er naturligt placeret og ikke som empiriens talje lige under brystet.
- 123 *Graters Hjem*: se note 30.
- 124 *græs*: klart, skarpt, tydeligt.
- 126 *poetice*: lat., på digterisk vis. – *Venus*: den mest uøjnefaldende af alle planeter. Kaldes Aftenstjernen, når den ses på vesthimlen efter solnedgang (245,2), og Morgenstjernen, når den ses på østhimlen før solopgang (245,7); (se også note 318; Venus note 150). – *Stabskaptein*: indrl 1842 en officer, der kommanderede et kompagni, for hvilket regimentskommandøren eller en stabsofficer var chef.
- 127 *Musici*: lat., musikere. – *pour faire visite*: fr., for at besøge eller gøre visit. En af fire faste vendinger (pour condoler, féliciter, prendre congé), som kunne skrives på visitkort, med mindre man bare ombøjede et bestemt hjørne.
- 130 *Madame*: hæderskvinde, gift, ældre, værdig kone. – *Julle*: kort for Julie.
- 131 *Pikkens*: galde. Mindre sammenkomst, hvor der under tvangfri forner spises, drikkes og danses. – (*poetisk, øgte*) *Kongothee*: luksuse fra Kongo. Poetisk eller æstetisk te: sammenkomst, hvor man underholdt sig ved oplæsning af nyudkomne bøger. – *Scriblemens Fabrik*: nedsættende om samvittighedsløse, æreløse, dårlige skribenter. – *Kringler*: overført om noget ringe, ubetydeligt.
- 134 *fjenden*: indvendig, indem.
- 138 *Friedens*: ty., opblæst nar, laps, flatterstads, vls. Ordet forekommer i 2. del af Goethes *Faust* (note 192) som et dævelnavn. Anvendelsen af den slags karakteriserende og ironiske navne i digtningen blev især udbredt af J.L. Heiberg gennem hans vaudeviller (note 117). – *Tanuffe*: hovedpersonen i J.B. Molières lystspil *Le Tartuffe ou L'Imposteur*. Spillet for hoflet 1664 (da. 1724). Derfra gået over i sproget til at betegne en skinbellig skurk. – *moderne Puffe*: i 1830'erne skulle ærmerne være korte og puffedede.
- 140 *Et binder til hun Oxens Mund, der tærsker*: hun hindrer ingen i at få den ham tilkommende løn for et (især strengt) arbejde, Paulus' 1. Brev til Korinterne 9,9. – *Attisk Salt*: åndrig, vittig skæmt, fint vid. Man mente, Attika var sæde for den fine dannelse.
- 142 *Maries*: ukendt navn. Antagelig konstrueret for at rime på Charles. – *Charles*: almindeligt engelsk og fransk navn. Det er ikke muligt ud fra teksten at afgøre udtalen.